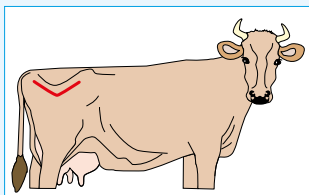

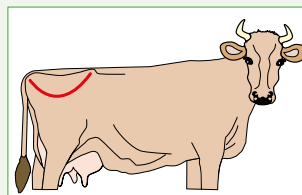
1a

Tělesná partie:
pánev/kyčle
linie ve tvaru V

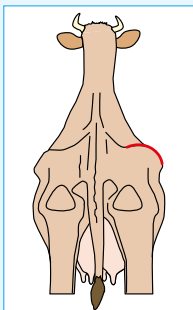
1b

Tělesná partie:
pánev/kyčle
linie ve tvaru U

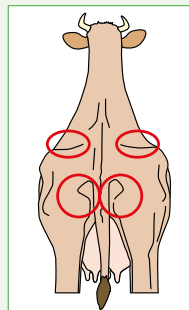
2a

Tělesná partie:
kyčelní hrboly
kyčelní hrboly zaoblené
3.00

2b

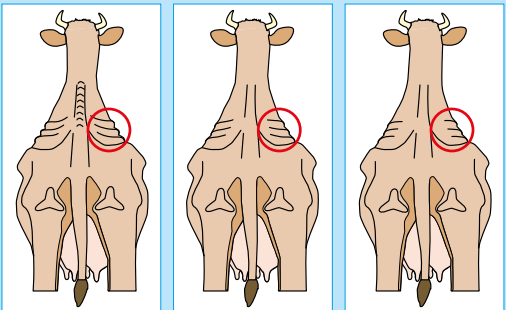
Tělesná partie:
široký pánevní vaz
obě ohraničení zřetelně viditelná
3.25

hubená sedací hrboly kožovité kyčelní hrboly hranaté

ohraničení nezřetelná ohraničení nejsou viditelná tučná

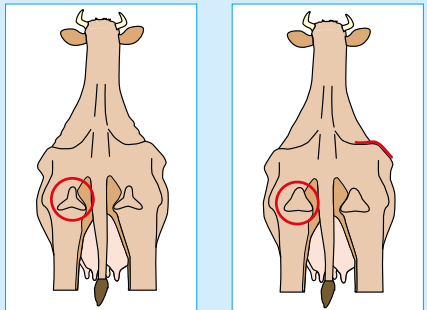
Tělesná partie:
příčné obratlové výběžky 4a

<2.00 2.00 2.25

2.25: 1/2 viditelná
2.00: 3/4 viditelná
<2.00: zubaté

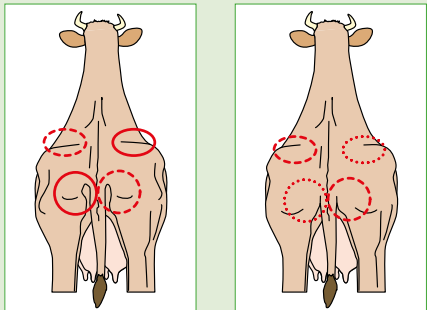
Tělesná partie:
sedací hrboly 3a

2.50 2.75

2.75: tukové polštáře
2.50: mírné ukládání tuku
<2.50: kožovité

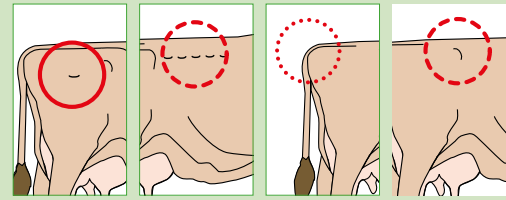
3b Tělesná partie:
široký pánevní vaz

3.50 3.75

3.50: jedno ohraničení je viditelné,
jedno ohraničení lze vytušit
3.75: jedno ohraničení není viditelné
>3.75: žádné z obou ohraničení
není viditelné

4b Tělesná partie:
pánev (kostní výběžky)

4.00 4.25 4.50 4.75

4.00: prohnutí linie pánve ještě taktak
viditelné
4.25: příčné výběžky ještě taktak
viditelné
4.50: sedací hrboly nejsou viditelné
4.75: kyčelní hrboly ještě taktak
viditelné
5.00: všechno je ukryté v tuku

Po stanovení hodnoty BCS se provede její porovnání se sousedními hodnotami!

Hodnocení tělesné kondice – vysvětlení

Proč a kdy má smysl?

Skóre tělesné kondice (angl. Body Condition Scoring, BCS) slouží k odhadu energetických rezerv dojnice. Posouzení se provádí vizuální prohlídkou a ohmatáním uloženého tělesného tuku na určitých tělesných partiích. Pomocí této metody lze jednoduše a rychle určit výživový stav zvířat. Tato metoda je dobrým prostředkem managementu k včasnému rozpoznání a nápravě chyb ve výživě jednotlivého zvířete.

Především nadměrné tělesné rezervy mohou mít negativní dopad na zdraví zvířat. Pokud si dojnice v pozdní fázi laktace a v době stání na sucho vytvoří příliš mnoho tělesných rezerv a jsou před porodem příliš tučné, může to způsobit problémy při telení a poruchy metabolismu. Takové krávy přijímají po porodu méně krmiva. Místo toho spotřebovávají tělesné rezervy; v důsledku vysoké mléčné užitkovosti odbourávají také tělesný tuk a mívají pak sklon k oslabení jater a ketóze (acetonemii). Tato zátěž může následně způsobovat onemocnění, např. poruchy plodnosti.

Pomocí pravidelného posuzování tělesné kondice během laktace a stání na sucho je možné dobře rozpoznat výživový stav zvířat. Zvlášť důležité je srovnání hodnot BCS v období porodu s hodnotami po 60 dnech laktace.

Jak postupovat?

Postupně se posuzují jednotlivé tělesné partie. Jakmile konkrétní posuzovaný bod dosáhne charakteristické podoby (v textu tučně vyznačeno), zaznamená se příslušná hodnota.

1 Nejprve zvíře pozorujeme ze strany a posuzujeme linii vedoucí od sedacího hrbolu (S) přes chochlík (trochanter, stehenní kost, T) ke kyčelnímu hrbolu (K). Je třeba rozlišovat zda je tato křivka zaoblená, má tedy tvar „U“, nebo je lomená a má tvar „V“. Zvířata s touto linií ve tvaru „U“ mají hodnoty BCS 3,25 a více. Zvířata s linií ve tvaru „V“ mají hodnoty BCS 3,00 a méně.

2a **U zvířat s linií ve tvaru „V“:** Při pozorování zezadu se hodnotí nejprve tukové polštáře nad kyčelními hrboly (K): Pokud jsou tyto hrboly oblé, je **BCS 3,00**. Pokud jsou kyčelní hrboly hranaté, je BCS nižší než 3,00.

3a V další fázi se posuzuje ukládání tuku na sedacích hrbolech (S). Pokud jsou hrboly dobře pokryté tukem, je **BCS 2,75**. Pokud jsou tukem pokryté jen lehce, je **BCS 2,50**. Nejsou-li sedací hrboly tukem pokryté vůbec a bud-li dojem kožovitosti, je BCS nižší než 2,50.

4a U zvířat bez tukových polštářů na sedacích hrbolech se hodnotí příčné výběžky bederních obratlů (PV). Vypadají jako vlnky před pánevním vazem: Pokud je zhruba polovina vzdálenosti mezi příčnými výběžky a trnovými výběžky (TV) viditelná jako vlna, je **BCS 2,25**. Pokud jsou viditelné $\frac{3}{4}$ této vzdálenosti, je **BCS 2,00**. Pokud jsou příčné výběžky zubaté, je **BCS nižší než 2,00**. Takové zvíře je chorobně vyhublé.

2b **U zvířat s linií ve tvaru „U“** se posuzuje, jak dobře viditelné je přední (O1) a zadní (O2) ohraničení širokého pánevního vazy. Zadní ohraničení pánevního vazy spojuje sedací hrboly a kořen ocasu, přední ohraničení tvoří spojnici mezi kyčelními hrboly a trnovými výběžky obratlů. Není-li ani jedno z obou ohraničení viditelné, je **BCS 3,25**.

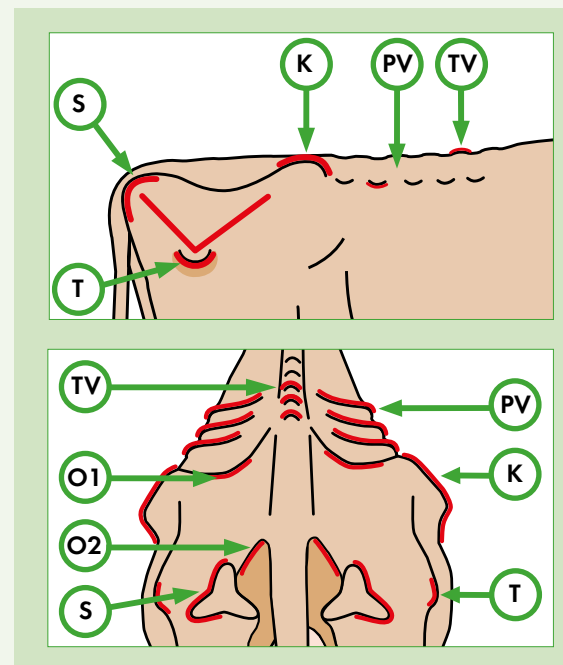
3b Je-li jedno ohraničení viditelné a jedno lze pouze vytušit, je **BCS 3,50**. Lze-li jedno ohraničení pouze vytušit a druhé už není viditelné vůbec, je **BCS 3,75**. Pokud není vůbec viditelné ani jedno z obou ohraničení, je BCS minimálně 4,00. **U BCS 4,00** je trochanter (chochlík, T) ještě taktak viditelný.

4b Pro stanovení hodnot BCS nad 4,00 se zjišťuje, jestli příčné výběžky (PV) jsou ještě taktak viditelné: **BCS 4,25**, sedací hrbol (S) není viditelný: **BCS 4,50** nebo kyčelní hrbol (K) je ještě taktak viditelný: **BCS 4,75**. Pokud jsou všechny kontury zakryté tukem, dostává kráva nejvyšší hodnotu **5,00**.

Orientační hodnoty:

- při porodu: maximálně BCS 3,75
- po dosažení maxima laktace: BCS 2,50
- bezproblémový rozdíl mezi těmito dvěma hodnotami: 0,5

Anatomické fixní body

Literatura / prameny:

Ferguson J. D., Galligan D. T., Thomsen N., 1994. Principal descriptors of body condition score in Holstein cows. Journal of dairy science (USA) 77: 2695-2703

Wildman E. E., Jones G. M., Wagner P. E., Boman R. L., 1982. A Dairy Cow Body Condition Scoring System and Its Relationship to Selected Production Characteristics. J. Dairy. Sci. 65: 495-501

Vydal: Výzkumný ústav pro ekologické zemědělství FiBL (Research Institute of Organic Agriculture FiBL) Ackerstrasse 113, P.O. Box 219, 5070 Frick, Švýcarsko. www.fibl.org a Bioinstitut, o.p.s., Ondřejova 489/13, 779 00 Olomouc, Česká republika. www.bioinstitut.cz

Autoři: Anet Spengler Neff, Christophe Notz, Silvia Ivemeyer, Michael Walkenhorst (FiBL)

Překlad: Radomil Hradil

FiBL položka č.: 1794

Permalink: <https://orprints.org/id/eprint/54438/>

© FiBL, Bioinstitut, 2024